

УДК 7.012:891.001

РОЗРОБКА АЛГОРИТМУ ВИКОРИСТАННЯ НАРОДНИХ ЕТНОХУДОЖНІХ ТРАДИЦІЙ В ПРОЕКТУВАННІ СУЧАСНОГО ОДЯГУ

Асп. Н.П. Паранько

Наукові керівники: проф. Т.В. Ніколаєва

доц. І.В. Давиденко

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Визначення принципів проектування сучасних моделей одягу на основі національних традицій та дослідження народного костюма.

Об'єкт дослідження. Художньо-композиційні характеристики складових комплексів національного народного костюма.

Методи та засоби дослідження. В роботі використано літературно-аналітичний, історіографічний та системно-структурний аналіз формоутворення та художньо-композиційних характеристик національного народного костюма.

Наукова новизна та практичне значення. Визначено алгоритм використання елементів народного мистецтва (композиційних характеристик тектонічної структури українського народного одягу) в дизайн-проектванні сучасного костюма. Представлені результати досліджень будуть використані в проектуванні сучасних моделей одягу за мотивами українського народного одягу.

Результати дослідження: В дизайн - проектуванні сучасного одягу на основі національних традицій здебільшою мірою використовуються раціональні і, одночасно, естетичні елементи крою народного костюма: плоский крій, прямі лінії пройми, ласток, рукав типу сорочечного, членування форми вертикальними і горизонтальними конструктивними лініями, наявність кокеток, досить вільні об'єми. В мистецтві створення народного костюма завжди присутня стильова єдність художнього оформлення тканин, одягу, взуття та доповнень, що дозволяє легко об'єднати їх в ансамблі і колекції. Комплекси народного костюма представляють собою художню систему, побудовану на єдності пластичних форм, декоративного оформлення, колористичного рішення, характеру матеріалів. В формуванні національного костюма вкладено мистецький народний досвід, що пройшов скрізь віки і дійшов до нас, як традиції і знакові символи народного мистецтва.

В дизайні сучасного одягу використовуються такі художні засоби виразності, як експресія лінії і кольору, чіткий ритм, принципи декоративності, засновані на поєднанні колориту і орнаменту, властивих комплексам народного костюма. Велика увага приділяється також функціональності форм одягу, доцільності застосування традиційних матеріалів, максимальному використанню естетичної та утилітарної складової народної творчості. При цьому сучасні моделі повинні бути національними і глибоко народними не в наслідуванні простим формам, а в сенсі збереження принципів класичного національного мистецтва.

Можливості яскравого образного рішення сучасного одягу та емоційного сприйняття естетики національного мистецтва забезпечує аналіз композиції народного костюма: лінії силуетів, співвідношення об'ємів, форм, фактур матеріалів, колориту, характеру орнаменталії, їх знаковості в народному декоративно-прикладному мистецтві.

Засобами композиційного формоутворення можуть бути: пластика форми і ліній, силуетні і конструктивні особливості, колір, декор, пропорції. Асоціативне, художньо-

образне рішення складових комплексу костюма повинно здійснюватися засобами тектоніки, основними характеристиками якої є узгодження, врівноваженість і цілісність форми. Асоціативні об'єкти творчої інтерпретації, такі як народний костюм, його колорит, характер вишивки та декорування захоплюють багатством народної творчості, заряджають настроєм святковості та національної самобутності. Народні майстри вивершено перетворювали утилітарну річ у витвір мистецтва, досягаючи при цьому високого емоційного враження і художньо-композиційної естетики, ґрунтуючись на простому конструктивному рішенні.

При створенні форм на основі національного одягу за допомогою його силуетних і конструктивних ліній досягається відчуття монументальності, плавності, спокою, а за допомогою динаміки кольору створюється настрій урочистості та свята, в результаті чого народжується своєрідний образ, що несе в собі традиції і звичаї національної культури. Творчий імпульс, що виникає завдяки контакту з таким творчим джерелом, як національне мистецтво, повинен обов'язково проходити шлях композиційного аналізу, перш ніж втілитися в практичній проектній діяльності. При відсутності такого зв'язку в процесі проектування можуть бути отримані прості копії, наслідування аналогам народного костюма.

Використання національних традицій в пошуках нових образних, художньо-композиційних характеристик дає можливість асоціативно переосмислити його основні ознаки: особливості формоутворення народного одягу, художні властивості традиційних матеріалів, декор, знаково-символічну функцію орнаменту.

Колекції сучасного одягу, натхненні естетикою народного костюма, його стилем і манерою носіння, вирізняються широким використанням елементів декорування, характерних для народного одягу (вишивка, мережка, плетіння, ткацтво, розпис по тканині). Різнопланові елементи декору і крою національного костюма увійшли в історію світової моди і активно застосовуються в створенні сучасних колекцій одягу. Актуальність досліджень національних традицій в народному костюмі підтверджується можливістю перетворення самобутнього мистецтва в сучасні дизайнерські об'єкти при збереженні їх ціннісних орієнтирів в сучасній культурі

Висновки. При проектуванні сучасних моделей одягу на основі національних народних мотивів одним з основних моментів повинно бути розуміння естетичної суті народного мистецтва, як мистецтва образного і одночасно за своєю природою доцільного та реалістичного по відношенню до свого часу. Застосування методів асоціативного проектування на основі народних, етномистецьких традицій в мистецтві творення сучасного костюма дає можливість прояву оригінальних рис творчості в дизайні та сприяє формуванню національної школи моделювання.

Ключові слова: народне мистецтво, етнохудожні традиції, сучасний костюм.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козлова Т.В. Основы теории проектирования костюма. – М. Легпромбытиздат, 1988.
2. Пармон Ф.М. Композиция костюма. - М. Легпромбытиздат, 1988.
3. Антонович С.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.С. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів: Світ, 1993.